

Latvijas Republikas Valsts prezidenta kanceleja Prezidenta preses dienests

Pils laukums 3, Rīga-50, LV-1900, tālr. 7092122, fakss 7320404,
prese@president.lv, www.president.lv

Valsts prezidentes uzruna ziņojuma “Latvija. Pārskats par tautas attīstību 1999” atklāšanā Melngalvju namā, 2000.gada 14.februārī

Šis ziņojums skata mūsu valsts attīstību plašākā perspektīvā, un tas saskan arī ar nesen Davosā un citur izskanējušo pastiprināto interesi par globalizācijas procesiem un to ietekmi uz mūsu nākotni.

Latvijai globalizāciju ir īpaši svarīgi izprast, jo mēs vēl arvien atrodamies pārejas periodā no padomju sistēmas uz brīvo pasaules tirgus un politisko arēnu. Mūsu nesenis aicinājums sākt sarunas ar ES apstiprina, ka šajā ceļā esam nogājuši svarīgākos etapus. Mēs esam atzīti kā valsts, kurā pastāv tirgus ekonomika, mēs esam atzīti kā valsts, kurā ir iedibinātas visas nepieciešamās demokrātiskās sabiedrības struktūras. Tomēr mums vēl arvien ir ļoti daudz darāms, lai tirgus ekonomika nenovestu mūs pie tādas valsts, kurā pastiprinās plaisa starp tiem, kas kļūst bagāti un tiem, kas kļūst nabadzīgāki. Ir jāpiestrādā pie tā, lai mūsu nākotnes plāni būtu piemēroti šim gadsimtam un, kurā ieejot, mēs spētu izmantot modernās pasaules sniegtās izdevības, lai spētu izmantot tehnoloģijas progresu, zinātnes attīstību, cilvēka potenciālu, nevis tikt no tiem sabradāti, kļūstot par mazattīstītu un pamestu valstiņu.

Globalizācija nav process, kurā mums būtu izvēle. Tas pasaulē notiek, un turpmāk notiks arvien paātrinātākā tempā. Mēs redzējam pagājušajā gadsimtā, ka inovācijas un tehnoloģiju jauninājumu temps paātrinās ģeometriskā progresijā, un maz ticams, ka tas palēnināsies, tieši otrādi. Mums kā nācijai, kā valstij ir jābūt gataviem pielāgoties šim tempam, un te neder žēlabas, ka konkurence esot nežēlīga un cietsirdīga parādība. Nākotnes pasaulē valdīs konkurence, un mums būs jāiemācās, kā ar to sadzīvot, kā veidot cilvēciņu sabiedrību, kurā valda veselīga konkurence, vērsta uz inovāciju, jaunradi un labklājību.

Šajā ziņojumā jūs atradīsiet ļoti interesantus faktus, kas ir profesionāli rūpīgi un zinātniski apkopoti. Es domāju, ka tie būtu nododami mūsu sabiedrības pēc iespējas plašākam lokam, sākot jau ar vidusskolēniem. Te ir skarti ļoti būtiski jautājumi par mūsu nākotni, kas tuvākajā laikā mūsu sabiedrībai ir jāpārrunā. Šeit atklāsi arī dažu labu bēdīgu novērojumu, kā, piemēram, to, ka mūsu valstī ieguldījums zinātniskajos pētījumos ir tikai 1/5 daļa no 1% IKP, kas ir tikai puse no tā, kas tiek ieguldīts mūsu kaimiņzemē Igaunijā. Tas ir viens no zemākiem rādītājiem Centrāl- un Austrumeiropā, kas, protams, ne tuvu nav tiem 3%, ko zinātnei atvēl attīstītās valstis.

Šajā redzam faktus, novērojumus un ieteikumus, un es ceru, ka tie varēs mudināt gan Saeimu, gan citas lēmējinstances nopietni pārdomāt par stratēģiskajiem virzieniem, kuri mums tagad jāizvēlas, jo viens no ieteikumiem ir par to, ka Latvijai savas nākotnes cerības visizdevīgāk būtu balstīt tieši uz inovācijas, informācijas un tehnoloģijas attīstību, uz sava intelektuālā potenciāla attīstību, kas nesaskan ar valsts līdzšinējām prioritātēm un aktivitātēm gan izglītības reformā, gan atbalstā, kas veltīts izglītībai.

Ziņojumā mēs sastopamies ar ļoti svarīgiem konstatējumiem, analīzi un ieteikumiem, un es ļoti ceru, ka visa sabiedrība rūpīgi pievērsīsies šiem jautājumiem, jo no to sekmīgas risināšanas ir atkarīga mūsu valsts nākotne, mūsu labklājība.
